

UN ENTERRO NA ALDEA
INDA ESISTE A SIMONIA NOS EIDOS DA PROBEZA

Unha chamada telefónica ~~XXXXXXXXXXXX~~ embazou a nosa tranquilidá estival en Lugo. Dende a aldea chegábanos a verba esconsolada do amigo que, tamén el, estaba coa familia na terra natal.

Sempre en harmonía, fai moitos anos que vivimos emigrados na Gran Cidá. Casamos nas mesmas datas. Polas mesmas, dous meniños aledaron os nosos fogares. E xuntos superamos outonos, invernos e primaveiras co degaro das vacaciós, sinónimo de "Galicia". Iste ano tiveron ~~mais~~ mala fada os nosos amigos. Unha irmá e da Lola morréu súpetamente.

- Mañá terémolle os funerás ás doce.

O "Liña", un coche todo il remendado, sabedor de mil feiras e camiños, espaxando coicos, choutando coma un cabalo, estordegándose nas curvas imposibles, asmático nas costas e algareiro e saltón nas baixadas, empregou no seu camiño dúas horas longas recollendo nunha ducia de lugares, xentes, que mal e como podían aproveitaban ocos de milagre. Os baixos do coche fan choídos tamén con sacos de mineral, petates e hastra carneiros que non se poideran ceibar da forza domeante dun mozo chamado Silverio.

Xusto á hora dos funerás, chegamos á eirexa ateigada de veciños e amigos da familia da morta, que agardaban pacientemente o comenzo da función relixiosa.

Perto dunha hora tardaron os cregos en dar comenzo aos desacompañados ~~requeos~~ requeos. Nos bancos desartellados, os pacientes labregos, que dende as seis da mañá estaban en pé por mor das mallas, escoitaban aquela disonancia de voces agudas, graves, roucas e desnorteadas, cavilando, coído eu, na Xenerosa. Ela, coitada, alonxárase daqueles eidos de emigración, coas maus encallecidas por rabelas e aixadas. Estaba libre xa do fume da lareira e o pó das mallas. Non ~~xx~~ voltaría ás feiras pra malvender ovos, un xamón, unhas pitas e, os anos de colleita abundosa, carros acugulados de patacas a dous réas o kilo..... - Os irmáus obreiros da Gran Cidá teñen que pagalas a seis pesetas ! -

Tales cavilaciós enrestrábanse na miña testa cando ouvín as verbas derra

deiras do abade: "Podeis ir en paz" cun deixo ruín de musicalidade castelán. Na eirexa non había, abofé, unha soia persoa non galega; pro iles, ministros-autoridás do culto oficial, seguían coa teima de empregar a lingua dos reis católicos na terra dos Irmandiños abafados.....

Ao rematar a misa estrañeime en vendo que homes e donas rubían ao presbiterio. Confeso o meu noxo: Os cregos principiaron a requear de novo, sabedes o qué? Os antigos responsos! Cambearon, do idioma oficial, aos vellos latís que tanto chiste promoveron na nosa terra! E cómo apanaban os cartos - reliquia de santo, morea de sudados feligreses! No mesmo Altar do Sacrificio trunfaba a simonía! Arrombando Concilios, amparábanse no idioma antergo pra enfaltricar pesos! Penso eu: Terán engado os latís pra valeirar os bulsós?

Poucos días dempóis tiven ocasión pra falar co abade e contéille o meu escándalo

- Sonche tradicións moi arraizadas no pobo.

Pola serán o Queiroga, o home mais vello do lugar, dixome:

- Son costumes proveitosas pra empetar pesos. E engadfu: Mantéñense no latín porque coidan que non os entendemos; pero a tradución compreta dos responsos seina eu compreta. Atende o que falan: Dies illa, dies illa; se eres tonto espabila. Catro duros catro duros; á conta de catro burros. Calamitatis miserabre, bota pra eiqui diñeiro hermano; se eres rico e tes diñeiro, cantarémosche enterro enteiro e se eres probe e non tes nada levámoste de camiñada. Kirieeleisón, Cristeeleisón; cartos pró meu bulsón. Pater noster! Por ise armatoste!

Teño ouvido moitas vegadas istas ou semellantes cousas, dixenlle.

Supóñomo, contestóu algo amoscado, pero va que non ouviches ista?

O home tusiu e coa seriedá dun crego vello cantóu despaciosamentex.

- Bebi in fontem robincatem, furmigaten buratatem. Pasim puentes burritatem mirmikiki quiquitatem

I engadfu:

- Tes ouvido moitas vegadas cousas semellantes, non si? Pois, se quers saber o significado deste responso, escórnate e cavila, que oxe non cho conto.